

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІКО-ПРАВОВИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА РАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ ТА ОХОРОНИ
НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Всеукраїнська науково-практична заочна конференція
студентів, аспірантів та молодих учених

«Екологія, природокористування та охорона навколишнього
середовища: прикладні аспекти»

27 травня 2016 р.

Тези доповідей

МАРІУПОЛЬ, 2016

УДК 504(063)
ББК 20.18 я431

Всеукраїнська науково-практична заочна конференція студентів, аспірантів та молодих учених «Екологія, природокористування та охорона навколишнього середовища: прикладні аспекти» (27.05.2016) : тези доповідей [Текст] / Ред.: А. О. Надежденко, Н. О. Четета. — Маріуполь: МДУ, 2016. — 112 с.

Редакційна колегія:

Надежденко А. О., кандидат наук з державного управління, доцент, завідувач кафедри раціонального природокористування та охорони навколишнього середовища МДУ

Четета Н. О., лаборант кафедри раціонального природокористування та охорони навколишнього середовища МДУ

Зміст

Секція: Актуальні аспекти впровадження сталого розвитку	5
Лісовець О. І., Вислоцька А. С. Біолого-екологічна характеристика трав'яного покриву урочища балка Тунельна (м. Дніпро) у весняний період	5
Убоженко М. А. Влияние вулканической активности на климат	6
Дмитриева Я. А. Методы очистки производственных сточных вод	9
Гопаченко О. Д. Моніторинг кліматичних умов	10
Іванченко В. В. Роль і місце громадськості в екологічному управлінні	11
Романюк Р. А. Рост численности тигров	13
Парамонова І. С. Устойчивое развитие Бразилии как основа развития человечества	14
Миргородская О. О. Этапы международного сотрудничества в области охраны окружающей среды	16
Секція: Питання екологізації економіки, промисловості та освіти	20
Пастернак О. М. «Зелені» технології охорони довкілля	20
Касянчук М. Г. Експериментальна перевірка ефективності лекційного і програмованого методів навчання хімії студентів-екологів	21
Сергієнко Ю. Є., Гринда Ю. М., Жильцова С. В., Опейда Л. І. Особливості взаємодії KMnO_4 з N-гідроксифталімідом у розчинах вода-ацетон	25
Семиволос Д. С. Дослідження тавтомерії в ДМСО, як основи створення екологічно чистих високо селективних хімічних процесів	26
Пасько О. В. Екологізація економіки: суть та головні складові	27
Аніськін О. В. Екологічний моніторинг атмосфери	30
Булавицька А. С. Еколого-економічна ефективність використання побутових та промислових підходів	31
Грицик В. В., Овчеренко О. С. Забруднення повітря	32
Беспалов С. І. Моніторинг навколишнього середовища на основі спостережень за біологічними об'єктами	34
Дорогань Т. П. Напрямки державної політики з екологізації національної економіки	35
Лісна А. С. Організація та здійснення системи моніторингу довкілля у розвинених країнах	38
Щавинська Г. В. Перспективи розвитку «зеленої» економіки в Україні	40
Хазова Н. О. Платність природокористування в Україні	41
Маликін А. А., Заруба Е. І. Руїнування ґрунту	43
Секція: Соціально-екологічні виклики сьогодення	46
Гуляев А. С. Парниковый эффект: Причины возникновения и пути решения проблемы	46
Морозова В. В. Влияние пестицидов на дождя та шляхи зниження їх шкідливого впливу	47
Плечистова К. О. Влияние канцерогенов, загрязняющих окружающую среду, на человека и другие организмы	49
Рожченко А. В. Глобальное потепление	51

КАЛЕНИКОВ О. І. Екологічний моніторинг ґрунтів	53
МАТВІЄНКО А. К. Екологічні проблеми Азовського моря	54
КАЛІНкіНА Є. М. Кислотні дощі: причини і наслідки	56
МИНАЕВА В. А. Ледная стена вокруг «Фукусимы-1»	57
ХАДЖИНОВА К. В. Озонові діри: Способи рішення проблеми	58
ЛАЗАРЕНКО Д. Т. Озоновые дыры: Источники их возникновения	60
ЛУСТОВА Т. О. Основные источники антропогенного загрязнения	61
РАЧКОВСЬКА В. В. Природні катастрофи та їх екологічні наслідки	63
ТЕРЕЩЕНКО С. И. Причини деградації рибних запасов Азовського моря	64
БАРАННИКОВА А. П. Продовольча криза як одна з глобальних проблем людства	66
НОСИРЕВА І. М. Система глобального моніторингу довкілля	68
НАДЕЖДЕНКО А. О. Управлінська природа екологічної парадигми держави	70
ГУПАЛОВ Г. Р. Экологические проблемы Черного и Азовского морей	72
ТРУНОВ Н. А. Экологическое состояние Мариуполя: Проблемы и пути решения	73
КОРШУНОВА Т. В. Система моніторингу в сфері поводження з відходами	74
ЗАРАГУЛОВА А. И. Загрязнение почвы	76
КОЖЕВНИКОВА А. Д., ИВАНОВА В. В. Загрязнение пресных вод	78
ПИНЧУК А. В. Кислотные дожди: Причины и пути решения проблемы	80
ПРИЗОВА Л. О. Парниковый эффект	82
КОСТЮК Л. В. Розвиток атомної енергетики на прикладі Рівненської АЕС	84
Секція: Сучасні проблеми в екологічному законодавстві	87
ХОТЛУБЕЙ О. М. Державна система моніторингу довкілля в Україні	87
ЗАЛОЗНИЙ І. І. Нормування якості навколишнього середовища	90
КРИВЕНКО А. В. Основные проблемы сохранения земельных ресурсов	93
ТЕМИРОВА-ХМЫКИНА В. И. Правовой статус и режим Азовского моря и Керченского пролива	94
СТАРУЩЕНКО Н. С. Причини технологічно-екологічного кризису в Україні	97
ПАСЬКО О. В. Проблеми кодифікації екологічного законодавства	98
ЧЕЧЕТА Н. О. Регулювання охорони зелених насаджень населених пунктів	100
ПИХТІНА А. В. Суб'єкти та об'єкти моніторингу в системі державного моніторингу в Україні	102
МОРОЗОВА В. В. Теоретичні аспекти проблем розвитку екологічного законодавства	103
ЦИКЛАУРІ О. Б. Транскордонне співробітництво суб'єктів місцевого самоврядування в екологічній сфері	106
ПОТЯГІН В. В. Юридична відповідальність за порушення екологічного законодавства	107
АТАМАСЬ А. І. Система забезпечення здійснення моніторингу довкілля	109

та ґрунту. На основі спостереження, оцінювання і прогнозування в межах глобального моніторингу було здійснено: глобальне оцінювання стану ґрунту, а також складено карти деградації ґрунтів сільськогосподарського призначення, придатності сільськогосподарських земель у певних агроекологічних зонах, стану пасовищ в посушливих регіонах; оцінювання покриття тропічного лісу Африки, Латинської Америки, Азії, районування і класифікацію рослинності; дослідження водного балансу, льодовиків, гідрологічних регіонів; прогнозування можливих змін клімату; оцінювання запасів морських біологічних ресурсів, забруднення Світового океану; високремлення еталонних екосистем біосфери; аналіз даних про причини захворювань у певних забруднених районах [1, с. 45].

* * *

1. Ніччик О. В. Моніторинг довкілля: курс лекцій / О. В. Ніччик. — Київ: Видавництво НУХТ, 2011. — 67 с.
2. Якушина И. В. Методы и пробы контроля окружающей среды. Экологический мониторинг: учебное пособие / И. В. Якушина, Н. С. Попов. — Тамбов: Изд-во Тамб. гос. тех. ун-та, 2009. — 188 с.
3. Моніторинг довкілля: підручник / [Боголюбов В. М., Клименко М. О., Мокін В. Б. та ін.]; під ред. В. М. Боголюбова. — Вінниця: ВНТУ, 2010. — 232 с.

Управлінська природа екологічної парадигми держави

Надежденко А. О.

**к. держ. упр., доцент кафедри раціонального природокористування
та охорони навколишнього середовища МДУ**

Сьогодні все частіше можна почути заклики до реформ, інновацій, змін, необхідних для подальшого сталого розвитку України. Але події останніх років показали їх негайність і поставили перед Президентом та урядом безперечні виклики: зосередити увагу на власному розвитку, здійснити політичне оновлення влади та реформувати існуючу систему управління на всіх рівнях та сферах життя країни.

Реформування існуючої системи державного управління в екологічній сфері в сучасних умовах державотворення — це створення організаційних основ і відповідних спонукальних стимулів розвитку екологічного управління в Україні на основі визнання необхідності суспільного контролю над екологічно небезпечними формами діяльності; зорієнтованість на екологічні знання та просвітництво широких верств населення. Таким чином сьогодні постає негайна потреба якісно змінити природу суспільства, необхідна нова модель екологічного управління, для якої сукупність екологічних імперативів буде настільки ж органічно наявна, як і прагнення до збереження життя людини. Але для цього необхідно виховати таку модель на основі побудови державної екологічної політики відповідно до сучасної екологічної парадигми. Зазначимо, що сьогодні екологічна парадигма все більше набуває риз світосвідної і моральної цінності. Все більше стає очевидним той факт, що ні технологічними удосконаленнями, ні структурними перебудовами у вирішенні проблем сучасності не обійтись. Побудова моделі державного управління, яка буде відповідати сучасним вимогам, повинна, в значній мірі, носити моральний характер.

Таким чином управлінська природа екологічної парадигми базується на все тій же екологізації моралі, утвердженні екологічного імперативу як головного етичного ідеалу суспільства, побудованого на базі екологічних цінностей і норм. Розглядаючи екологічну парадигму як систему нормативного знання, спрямованого на захист природи, соціуму, людини треба зазначити її фундаментальне значення у формуванні світоглядно-моральних цінностей, зокрема, управлінців. Ціннісні орієнтації як джерело конкретних мотивів діяльності органів державного та муніципального управління, що організують соціально важливу поведінку. Сьогодні екологічна парадигма розкриває характер, зміст соціальних, економічних та інших суспільних умов, в певній мірі дає уявлення про якість життя як збірне поняття, що включає в себе міру задоволення й реалізації первинних потреб й основних соціальних гарантій й прав особистості, а також образ життя населення в цілому й певних його груп. Екологічна парадигма, нарешті, характеризує й духовні потреби людей, відбиваючи тим самим характер і зміст духовних цінностей, що панують у суспільстві.

Отже екологічної парадигми є домінуючим способом екологічного мислення; зразкова модель, прийнята як екологічно зорієнтований взірць вирішення проблем розвитку суспільства, який набув певної завершеності і відносно узгодженої системи поглядів на навколишні явища й речі. Відповідно до екологічної парадигми, соціо-екологічний підхід є домінантою розвитку державної екологічної політики. Таким чином державна екологічна політика як концептуально цілісна сукупність видів і форм суспільної діяльності, спрямованої на збереження природного середовища існування людини, гармонізацію взаємовищів суспільства і довкілля, формується через відношення суспільства до природи. Не виникає сумнівів, що вирішальна роль у формуванні та проведенні екологічної політики відводиться державі.

В цьому контексті екологічна політика є системою концентрованих, науково-обґрунтованих, та до певного рівня легалізованих уявлень про цілі, пріоритети, зміст, способи й засоби діяльності держави. Безумовно визначення національної екологічної парадигми і стратегії сталого розвитку України відбувається під впливом сучасних світових тенденцій щодо вирішення проблеми гармонійного екологоорієнтованого розвитку суспільства. У контексті таких завдань стосовно України слід визначити, що принаймні два суттєвих питання вимагають вирішення, на яких необхідно зосередити увагу.

Перше — визначення системних позицій щодо перетворення екологічного управління України у стійку суспільну цілісність, здатну самовідтворюватися та самоорганізовуватися в напрямі вирішення конкретних соціоекологічних проблем. Друге — визначення загальнодержавних і регіональних особливостей, напрямів і засобів забезпечення державного управління. Отже, вироблення адекватної екологічної політики набуває для України особливої ваги, оскільки за умов державотворення від обраної державної стратегії у сфері екологічної політики, складовими якої є природокористування, якість довкілля і, що є найважливішим, — життя населення, залежать не лише економічне та національно-культурне відродження нації, а й майбутнє, ресурсний та інтелектуальний потенціал. Покращання екологічного стану держави неможливе без залучення населення окремих територій до формування дієздатних заходів щодо забезпечення екологічної безпеки, адже саме місцеве населення володіє інформацією про реальну екологічну ситуацію, що склалася на території їх проживання, а це є головною передумовою визначення чітких орієнтирів та пріоритетних напрямів дій для досягнення поставлених цілей.

Багато проблемних питань можуть і повинні вирішуватись на місцевому рівні. Це дає змогу врахувати екологічні інтереси населення відповідних територій при прийнятті рішень щодо розвитку продуктивних сил, передачі окремих природних об'єктів у користування юридичним і фізичним особам тощо.

Экологические проблемы Черного и Азовского морей

Гупалов Г. Р.

студент МГУ

Черное и Азовское моря — самые отдаленные от Мирового океана. Площадь их водосборного бассейну значительно превышает площадь самих морей. Это обусловило их необычайную чувствительность к влиянию человеческой деятельности.

На протяжении последних десятилетий происходили эвтрофикационные процессы, загрязнении морского шельфа токсичными веществами, абразия берегов, потери биологического разнообразия и рыбных ресурсов, значительные потери рекреационных ресурсов. Интенсивное экономическое развитие и нерациональное природопользование привели к значительной экологической нагрузке на экосистемы этих морей.

Причины кризисной ситуации — вылов рыбы предпринятиями методом мощного океанического лова с помощью огромных тралов, механических драг. Донное траление опасно, прежде всего, тем, что при таком способе отлова рыбы уничтожаются также и все придонные места обитания рыб и других гидробионтов, уничтожаются моллюски-фильтраторы — основа кормовой базы множества рыб, в том числе и осетровых. 2. Строительство плотин и водохранилищ на основных, живящих море реках, преобразование этих водохранилищ в гигантские промышленные отстойники. 3. Интенсивное внедрение в соседних регионах бассейнах стока в море, орошаемого земледелия (что привело к интенсивной химизации, загрязнение грунта, вод). 4. Неконтролируемое, возрастание слива пестицидов, сточных и загрязненных атмосферных вод в море. 5. Увеличение грязных выбросов химической и металлургической промышленности. 6. Интенсивное строительство на побережье и косах морей многочисленных пансионатов и баз отдыха, что немедленно привело к активному возрастанию бытовых отходов, канализационных стоков в море. 7. Углубление дна и гидромеханизационные работы. Превышение объема загрязнений над ассимиляционной способностью морских экосистем, попадание в моря чужеродных биологических видов, использование природных морских ресурсов в объемах, что превышают их потенциал, применение экологически вредных технологий добычи морских ресурсов, транспортирование различных грузов на протяжении последних 30 лет обусловили значительные изменения состояния морской среды. Микробиологическое загрязнение прибрежных вод стоками коммунальных предприятий делает воду непригодной для жизни морских обитателей, и использования человеком. Волновая абразия приводит к распространению опасных геологических процессов по всему морскому побережью. Это все привело к тому, что Черное и Азовское море находится в кризисной ситуации.
